

Tại sao Hungary đã n gi v n không th thanh toán đ c quá khứ thân phát-xít ?

Báo cáo Képíró Sándor, 97 tuổi, bị đưa ra tòa án Budapest ngày 5/5/11.

Trên nguyên tắc, phiên tòa xét xử một sĩ quan hi n binh Hungary thời ch đ thân phát xít Đ c tr c đây, m l i vào hôm nay, 24/5 t i Budapest. Báo cáo là m t c u đ i úy, b bu c t i tham gia vào m t v tàn sát dân Do Thái và Serbia vào năm 1942. Đi m đáng chú ý là nghi ph m ch b đ a ra tr c vành móng ng a sau g n b y th p niên không b pháp lu t nhòm ngó. Đi u này ph n ánh thái đ mi n c ng c a chính quy n Hungary trong v i c phê phán quá khứ phát-xít.

T Budapest, thông tin viên Hoàng Nguyễn cho bi t thêm chi ti t v t i tr ng c a báo cáo và nêu b t ý nghĩa c a phiên tòa.

S ki n đ n đ n l i cáo bu c này là v i c m t sĩ quan hi n binh Hungary, ông Képíró Sándor, năm nay đã 97 tuổi, b đ a ra x vì nh ng t i ác chi n tranh mà theo cáo bu c, ông ta đã ph m ph i t năm 1942 khi Hungary t ng là đ ng minh v i n c Đ c phát-xít trong Đ nh Th chi n. Vào tháng Giêng năm đó, trong 3 ngày li n, v i s h p tác h u hi u c a l c l ng hi n binh mà ông Képíró mang c p đ i úy, vùng Novi Sad (hi n thu c Serbia), có t i vài ngàn ng i thu c s c t c Do Thái ho c Serbia b sát h i và thi th h b vùi ngay đ i dòng Danube bằng giá.

V i c phiên tòa xét xử ông Képíró đ c m là m t chi n th ng l n đ i v i nh ng ng i mu n truy

Quá khứ phát xít của Hungary và công lý phán xét

Tác Giả: Hoàng Nguyễn / Mai Văn

Thứ Tư, 25 Tháng 5 Năm 2011 20:21

lòng dân cùng những tên tội phạm chiến tranh, cho dù họ có ở bất cứ đâu và hiện ở bất cứ công trường, tòa tuồng nào. Trong 5 năm liền, Trung tâm Simon Wiesenthal - một tổ chức quốc tế để trợ giúp ở Jerusalem, chuyên kiếm tìm những tội phạm chiến tranh và những kẻ sát hại dân Do Thái - đã đóng vai trò chính yếu trong việc phát hiện và đòi đưa Képíró ra trước vành móng ngựa tại Hungary.

Sau một thời gian chờ đợi khá dài và với nhiều đóng góp đáng kể của luật sư quan tâm, gần đây nhất, tòa án Hungary đã tuyên bố Képíró có đủ năng lực hành vi để nhận biết được những gì đang diễn ra, và phiên tòa xử ông ta sẽ được tiếp tục trong 3 ngày tuần này. Khả năng là bản án sẽ được tuyên vào ngày 3/6 tới.

Quá khứ thân phát-xít của Hungary và những hậu quả ?

Độc lập được với độc lập chính trị khá phức tạp và là nỗi đau kéo dài dai dẳng này của Hungary, còn trở về những năm sau Đệ nhất Thế chiến. Là một quốc gia thất trận, những điều kiện của nền hòa bình tại Hungary đã được xác định bởi Hiệp ước Hòa bình Paris (kéo dài trong hai năm 1919-1920) mà không có sự tham dự của phe thua cuộc. Thông qua các hiệp ước hòa bình kết thúc Thế chiến, các công quốc thuộc thế giới trung lập muốn thiết lập một trật tự mới cho châu Âu và trong vấn đề này, Hungary là quốc gia chịu nhiều thiệt thòi nhất.

Vào ngày 4/6/1920 tại Lâu đài Đệ nhất Trianon (Versailles, Pháp), bản Hiệp ước Hòa bình được đặt bút ký, với những điều khoản hết sức bất công và nhục nhã đối với Vương quốc Hungary. Nền quân chủ Áo - Hungary bị giải thể và do đó, một phần rất đáng kể của lãnh thổ Hungary bị chuyển giao cho các nước láng giềng. Nước này bị mất 72% diện tích, hơn 84% dân số, 38% sản lượng công nghiệp và 67% tổng thu nhập quốc dân cho trong một khoảng ngắn!

Sau khi Trianon khiến xã hội và công dân Hungary chịu đựng. Ngay khi hòa đàm vừa kết thúc, đã có những phong trào phản đối lớn trong và ngoài nước diễn ra với mục đích không chấp nhận nền hòa bình Trianon và tái lập nước "Đệ nhất Hung". Thời kỳ 1938-1941, với các quy định như đưa ra ở Vienna, cũng như sau khi Nam Tư bị Đức phát-xít xâm chiếm, Hungary được trao lại phần nhỏ diện tích đất đai bị cắt cho người quốc, những cái giá phải trả là nước này phải tham chiến bên quân Đệ nhất Quốc xã.

Hậu quả của sự hợp tác với nước Đức phát-xít là chỉ trong vài tháng của đời nạn holocaust

Hungary, đã có chừng 500 ngàn dân Do Thái Hungary thiếp mạng tại các trại tập trung và lò thiêu người. Điểm đặc biệt là Hungary, sở dĩ đầy ắp và di chuyển số dân Do Thái đã di tản ra với sự “hợp tác” và ủng hộ hết sức nhiệt tình của chính quyền và lực lượng hiên binh nước này. Đó là nhân Adolf Eichmann - một trong những đạo phạm chính yếu của Holocaust (di chuyển Do Thái) - đã phải khâm phục thừa nhận là bộ máy hành chính và hiên binh Hungary “chính xác và tuyệt vời nhất, không kém gì của người Đức”.

Nhưng không chỉ dân Do Thái tại Hungary phải chịu hậu quả của Holocaust. Tại những vùng mà Hungary chiếm nhậm tại các nước láng giềng trong thời gian đó, đã xảy ra nhiều vụ thanh trừng trên cơ sở sắc tộc, mà hậu quả là hàng vạn người vô tội đã bị sát hại. Képíró báo cáo buổi là đã tham gia một trong những vụ thảm sát như thế, di tản ra tại thành phố Novi Sad trong ba ngày tháng Giêng năm 1942, khi gần 3.300 đến 3.800 người, đa phần là dân Do Thái và Serbia, bị thiếp mạng.

Vụ thảm sát ở Novi Sad mà Képíró báo cáo buổi là đã tham gia tích cực ?

Cuộc thảm sát mang tên “những ngày lạnh”, được thực hiện để trả thù cho việc mất vài hiên binh và quân nhân Hungary bị một nhóm du kích Serbia giết hại. Trên nguyên tắc, tất cả những ai không phải là người trong vùng, không được một ủy ban địa phương xác nhận là có quen biết, đều bị tiêu diệt. Các nhóm hiên binh có nhiệm vụ dọn dẹp những người có tên trong “danh sách đen” đến cho quân đội sát hại bằng cách bắn luôn xuống dòng Danube, khi đó đóng băng vì tiết trời lạnh giá.

Ngay sau khi xảy ra, cuộc thảm sát Novi Sad đã gây làn sóng bất bình lớn trong công luận quốc tế. Một cuộc điều tra lập tức được tiến hành để truy tìm những kẻ phải chịu trách nhiệm, và đến cuối năm 1943, Hungary đã mở một phiên tòa với 15 nghi can là các hiên binh và quân nhân bị coi là đã phạm tội sát hại cộng dân vùng bị chiếm đóng. Những thẩm phán chính bị tuyên án treo hình và tù giam, nhưng bản án không được thực hiện vì một số bị can đã trốn chạy sang Đức, số khác - trong đó có Képíró, bị án tù 10 năm - sau một thời gian ngắn ngóng tù, được thả bổng và trở lại quân ngũ.

Sau Thế chiến, một số thẩm phán trong cuộc thảm sát bị trao cho Nam Tư, và bị tiêu diệt như những tội phạm chiến tranh. Tuy nhiên, Képíró đã kịp trốn chạy sang Áo, rồi tiếp đó sang Argentina vào năm 1948. Hungary, vào năm 1946, ông ta từng bị Tòa án Nhân dân tuyên án vắng mặt 14 năm tù giam và biên bản vụ án này, mãi đây, vẫn được Trung tâm Tội ác Holocaust ở Budapest tìm thấy được.

Sau khi Hungary thay đổi thể chế, Képíró hội họp năm 1996 và sinh sống ở Budapest trong 10 năm liên tiếp mà không bị ai để ý đến, cho dù cái tên Képíró được xếp thứ ba trong danh sách những kẻ tội phạm chiến tranh ở Trung tâm Simon Wiesenthal truy lùng. Trung tâm này, vào năm 2006, khi được biết về nơi cư trú của Képíró, đã tố cáo ông ta trước cơ quan tư pháp Hungary. Năm 2007, đích thân người đứng đầu trung tâm, sếp gia Efraim Zuroff đã sang Budapest và đến tận nhà Képíró chấp nhận, thúc đẩy Hungary mở phiên tòa xét xử.

Tháng 5-2011, sau rất nhiều những nhúng vấy chính trị và tư pháp, phiên tòa xét xử Képíró được mở với sự quan tâm rất lớn của công luận. Ở tuổi 97, rất có thể Képíró là một trong những tên tội phạm chiến tranh cuối cùng bị tuyên án, nếu không thì ông ta được chuyển (trong trường hợp đó, trên nguyên tắc, có thể bị án tù chung thân suốt đời tuyên). Cần nói thêm là tại gia đình 70 tuổi nay, không một ai ở Hungary bị ra trước vành móng ngựa vì tội ác chiến tranh hoặc tội chống lại nhân dân, như trong trường hợp này.

Tại sao Hungary đến giờ vẫn không thể thanh toán được quá khứ thân phát-xít? Riêng trong trường hợp Képíró thì tại sao phải chờ đến sau 5 năm mới mở được phiên tòa?

Như đã nói ở trên, sự hợp tác của Hungary với nước Đức phát-xít trong đời Nhật chiếm có cái ngu ngốc mong muốn phục hồi và tái lập nước “Đệ nhị Hung”, tức là Vong quốc Hungary lên theo trường thái cho đến đầu thế kỷ 20. Ngay đến ngày nay, ý nguyện giành lại được những phần đất bị mất do Hiệp định Hòa bình Trianon - mà người dân Hung cho là tổn thất khổng lồ nhất của dân tộc Hungary trong 1.100 năm lịch sử - cũng vẫn còn khá mạnh mẽ cá nhân và nhóm theo chủ nghĩa dân tộc.

Những năm gần đây, với sự sa sút của liên minh Xã hội và Tự do, phe hữu và các hữu liên sản trên trường chính trị Hungary. Chủ nghĩa bài Do Thái, các xu hướng tân phát-xít của được đón tụy, đây đó lại xuất hiện. Các biểu hiện dân tộc chủ nghĩa được thể hiện trong nhiều quy tắc sách của các Orbán Viktor hiện tại, mà điển hình là việc trao quyền cho một người gốc Hung hiện đang sống ở các quốc gia lân cận, bắt tách khỏi “những kẻ” do những biểu hiện chính trị thập niên 20-40 thế kỷ trước.

Trên cái nền này, cho dù Holocaust từng là bi kịch kinh hoàng của người Do Thái Hungary, cho dù nước này có một bảo tàng Holocaust có những di tích sống động nhất vô cùng trong khu vực, thì quá khứ thân phát-xít của Hungary đến nay vẫn chưa được sự đánh giá và nhìn nhận

Quá khứ phát xít của Hungary bị công lý phán xét

Tác Giả: Hoàng Nguyễn / Mai Văn

Thứ Tư: 25 Tháng 5 Năm 2011 20:21

Đúng như tất cả giai nghiên cứu và các giai tố trong cộng dân. Điều đó cũng thể hiện trong phiên tòa xét xử Képíró: nhiều người cho rằng ông già 97 tuổi này vô tội và chính những ai muốn bôi mốt chuyện cũ để “bịt v” ông ta mới là kẻ sát nhân.

Đây cũng là một trong những lý do khiến phải sau 5 năm, Hungary mới đưa đến Képíró ra tòa. Bản thân bác cáo cho rằng mình vô tội, ông ta chỉ thực thi bổn phận là cùng các thuộc hạ kiểm tra và dọn dẹp những người bị coi là có tội cho các đơn vị quân đội. Phe bảo vệ Képíró lý luận rằng, ông ta không ra lệnh tiêu diệt, cũng không xử súng bắn bất cứ ai. Cùng lắm, ông chỉ không kiểm tra thật ngặt nghèo hoạt động của nhóm hiên binh mà ông ta là chỉ huy (đây cũng là tội danh khiến vào năm 1944, Képíró chỉ bị án tù giam 10 năm, nhưng sau ông đã được thả bổng).

Phản ứng của quốc tế và công luận trước việc thanh toán quá khứ thân phát-xít của Hungary ?

Tháng 2-2007, Người trẻ Serbia Vuk Draskovic, trong chuyện đến thăm công đồng Do Thái ở Novi Sad trước khi đến tranh cử Quốc hội nước này - đã nói rằng chính quyền Hungary rất nên thực hiện những bổn phận của mình trong việc Képíró, bởi lẽ không thể để con người này qua đời như một người tội do. Khả năng trao trả Képíró cho Serbia đến nước này đưa ra tòa vì tội ác chiến tranh cũng đã được đề cập.

Người trẻ Hungary thì đó, bà Göncz Kinga, trong chuyện công du Israel, cũng đã phải đi một vòng vòng để khó xử này thì nước chủ nhà.

Số gia Efraim Zuroff, Giám đốc Trung tâm Simon Wiesenthal thì cho rằng, những thế hệ kẻ cho thấy vẫn có thể dùng những tiền và sức mạnh của các quan tòa pháp để xét xử những tội phạm chiến tranh phát-xít bởi lẽ trong 10 năm qua, đã có gần 100 bản án được đưa ra và nhiều tên tội phạm chiến tranh mới được phát hiện. Ông Zuroff cũng nhận thấy: trong nhiều trường hợp, thời gian dài đã trôi qua và tuổi tác của các nghi can không phải là vấn đề lớn nhất, mà điểm quan trọng là cần một nỗ lực chính trị.

Trung tâm Simon Wiesenthal muốn công luận tránh được cái nhìn sai trái, cho rằng không thể phát hiện, nhận diện và xét xử những tội phạm chiến tranh sau gần nửa thế kỷ. Chính vì vậy, từ nhiều năm nay, tổ chức này đã mở chiến dịch “Cười cùng” để tìm kiếm những tên tội

Quá khứ phát xít của Hungary và công lý phán xét

Tác Giả: Hoàng Nguyễn / Mai Văn

Thứ Tư, 25 Tháng 5 Năm 2011 20:21

phạm chí n tranh t th i k Đ nh Th chí n mà t i nay v n ch a sa vào vòng pháp lu t ho c ch a ph i ch u hình ph t thích đáng. Trong s đó, th c s , vì lý do tu i tác quá cao, Képíró Sándor có th là m t trong nh ng k cu i cùng.

Tr l i tr ng h p c a Képíró, nhi u lu t gia cho r ng hành vi c a ông ta và đ ng b n - ngay vào th i đi m năm 1942 - cũng đã là t i ác chí n tranh, ch ng nhân dân. Theo m t lu t s n i ti ng c a Hungary, ông Magyar György, n u ch ng t đ c t i tr ng c a Képíró nh trong cáo tr ng, tòa án Hungary c n ra m t b n án đ nêu g ng, nh m đ a ra m t thông đi p r ng nh ng tên t i phạm chí n tranh không bao gi có th thoát kh i hình ph t c a xã h i, cho dù tu i cao s c y u th nào đi n a. Nghĩa là, t i ác chí n tranh, ch ng nhân lo i không bao gi h t th i hi u!

Đây cũng là quan đi m c a m t nhóm đông h c sinh trung h c đeo ngôi sao vàng 6 cánh trên áo (bi u t ng c a s nh c nhĩ và phân bi t đ i x v i s c dân Do Thái th i Đ nh Th chí n), đã đ i Képíró tr c tòa nhà c a Tòa án Th đô Budapest. H gi ng cao nh ng t m bi u ng b ng ti ng Hungary và Anh, c t v n l ng tâm ông ta, và th hi n ý ki n b ng m i giá, ph i tr ng tr cái ác, cho dù năm tháng đã trôi qua...